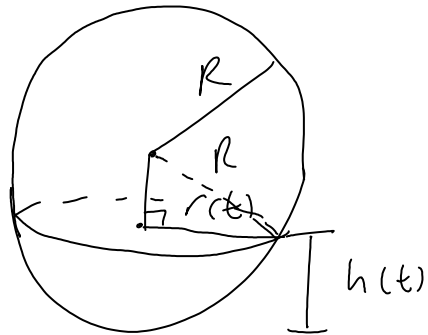

Lsg 1

Observera att

$$R^2 = r(t)^2 + (R - h(t))^2$$

$$\Leftrightarrow$$

$$r(t)^2 = 2R \cdot h(t) - h(t)^2$$

Känt: $V'(t) = 25 \text{ (l/min)} = 0,025 \text{ (m}^3/\text{min)}$
 $h(t_0) = 0,5 \text{ (m)}$

a) Låt $h(t + \Delta t) = \Delta h$
 $V(t + \Delta t) = \Delta V$

Vi söker $\lim_{\Delta t \rightarrow 0} \frac{\Delta h}{\Delta t} = \frac{dh}{dt} = h'(t)$

då $t = t_0$.Om ΔV litet ("tunn skiva") fås

$$\Delta V \approx \pi r(t)^2 \cdot \Delta h$$

$$\Leftrightarrow$$

1. 2)

$$\Delta V \approx \pi \cdot (2Rh(t) - h(t)^2) \cdot \Delta h \quad \text{enl. tidigare samband}$$

$$\frac{\Delta V}{\Delta t} \approx \pi \cdot (2Rh(t) - h(t)^2) \cdot \frac{\Delta h}{\Delta t} \quad \text{dela med } \Delta t$$

$t = t_0$ ger $h(t) = h(t_0) = 0,5$, $R = 5$
och $\Delta V / \Delta t = 0,025$. Insättning:

$$0,025 \approx \pi \cdot (2 \cdot 5 \cdot 0,5 - 0,5^2) \cdot \frac{\Delta h}{\Delta t}$$

Om $\Delta t \rightarrow 0$ blir approximationen godtyckligt bra (\approx blir $=$) och vi får

$$0,025 = \pi (5 - 0,25) \cdot h'(t_0)$$

$$\Leftrightarrow h'(t_0) = \frac{0,025}{4,75 \pi}$$

b)

$$V(t) = \frac{1}{3} \pi h(t)^2 (3R - h(t))$$

$$\Rightarrow V'(t) = \frac{1}{3} \pi (2h(t) \cdot h'(t) \cdot (3R - h(t)) + h(t)^2 \cdot (-h'(t)))$$

(produkt- och kedjeregler)

$V'(t) = 0,025$, $h(t_0) = 0,5$, $R = 5$ ger

$$0,025 = \frac{1}{3} \pi \cdot 2 \cdot 0,5 \cdot h'(t_0) \cdot (15 - 0,5) +$$

/

$$\begin{aligned} & \left(+ 0,25 \cdot (-h'(t_0)) \right) \\ \Leftrightarrow & \\ 0,025 = & \frac{1}{3} \pi \cdot h'(t_0) \cdot (19,5 - 0,25) \\ \Leftrightarrow & \end{aligned}$$

$$h'(t_0) = \frac{0,075}{\pi} \cdot \frac{1}{19,25} = \frac{0,025}{4,75\pi}$$